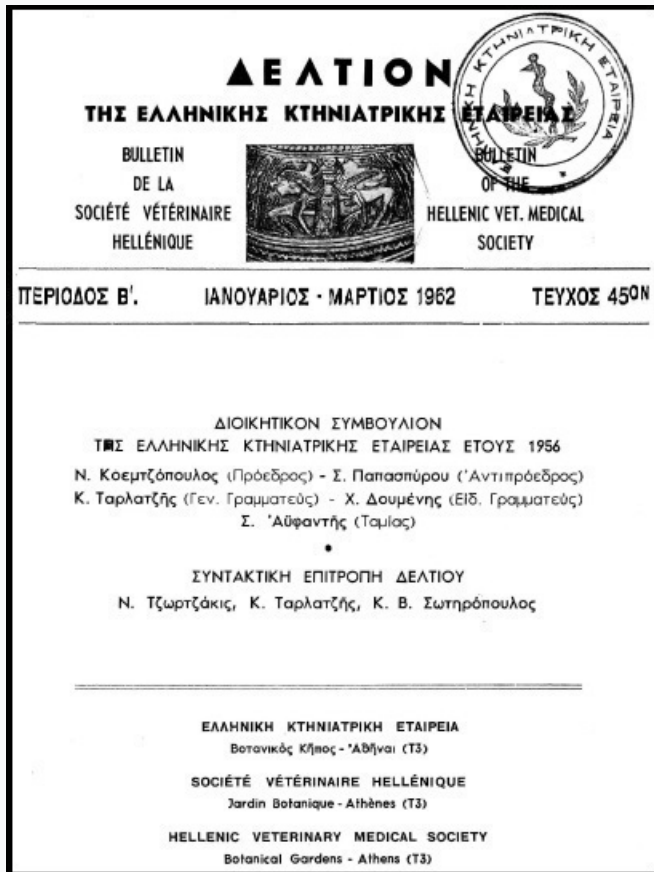

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 13, No 1 (1962)

ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΚΩΛΗΚΟΣ MESOCESTOIDES LINEATUS ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΝΥΜΦΗΣ ΑΥΤΟΥ TETRATHYRIDIMUM BAILLETI ΕΠΙ ΚΥΝΟΣ ΚΑΙ ΓΑΛΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΣ

Α. Γ. ΒΕΛΤΣΟΣ

doi: [10.12681/jhvms.17887](https://doi.org/10.12681/jhvms.17887)

Copyright © 2018, Α. Γ. ΒΕΛΤΣΟΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΒΕΛΤΣΟΣ Α. Γ. (1962). ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΚΩΛΗΚΟΣ MESOCESTOIDES LINEATUS ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΝΥΜΦΗΣ ΑΥΤΟΥ TETRATHYRIDIMUM BAILLETI ΕΠΙ ΚΥΝΟΣ ΚΑΙ ΓΑΛΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΣ. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 13(1), 277–280. <https://doi.org/10.12681/jhvms.17887>

ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΚΩΛΗΚΟΣ *MESOCESTOIDES LINEATUS* ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΝΥΜΦΗΣ ΑΥΤΟΥ *TETRATHYRIDIMUM BAILLETI* ΕΠΙ ΚΥΝΟΣ ΚΑΙ ΓΑΛΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΣ

Ὑ π ὀ

Α. Γ. ΒΕΛΤΣΟΥ

(Δ/ντοῦ τοῦ 984 Κτηνιατρικοῦ Ἐργαστηρίου Ἐρευνῶν)

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1959 καὶ τὸν Μάρτιον τοῦ 1961 ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσωμεν εἰς δύο διαφορετικὰ εἶδη ζῶων (τὴν γαλῆν καὶ τὸν κύνα) τὴν προνυμφικὴν μορφήν, ὡς καὶ τὴν ὄριμον τοιαύτην τοῦ κεστῶδους σκώληκος : *Mesocestoides lineatus*. Τὸ παράσιτον τοῦτο, τόσον ὑπὸ τὴν προνυμφικὴν μορφήν ὅσον καὶ τὴν ὄριμόν του τοιαύτην, διὰ πρῶτην φορὰν ἀναφέρεται εἰς τὴν χώραν μας. Ἀπὸ παθολογικῆς πλευρᾶς ἡ προνυμφικὴ μορφή ἀποκαλουμένη *Tetrathyridium balleti* προκαλεῖ τὴν τετραθυριδίασιν τοῦ κυνὸς καὶ συχνότερον τῆς γαλῆς, χαρακτηριζομένην ἐκ τῆς παρουσίας τῶν προνυμφικῶν τούτων μορφῶν εἰς τὸ περιτόναιον καὶ σπανιώτερον εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ ὑπεζοκῶτος. Ἡ ἐντόπισις εἰς τὸ περιτόναιον προκαλεῖ τὸν παρασιτολογικῆς προελεύσεως ἀσκήτην τῆς γαλῆς ἢ τοῦ κυνός, νόσου δυσχεροῦς διαγνώσεως καὶ ἀνιάτου.

Ὁ ὄριμος σκώληξ ἐντοπίζεται εἰς τὸ ἔντερον τοῦ κυνός ἢ τῆς γαλῆς, προκαλεῖ δὲ ἀπὸ πλευρᾶς παθολογίας τὰς αὐτὰς περίπου συνεπειὰς ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ταινίαι.

Παρασιτολογικὰ δεδομένα : Ὁ σκώληξ *M. l.* ἀποτελεῖ εἶδος τῆς οἰκογενείας *Mesocestoididae* τῆς τάξεως *Cyclophyllidea* τῶν κεστῶδων σκωλήκων.

Κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ σκώληκος : ἡ ἐν τῷ μέσῳ τῆς προγλωττίδος τοποθέτησις τοῦ ἐκφορητικοῦ πόρου. Τὸ μήκος τοῦ ὄριμου σκώληκος κυμαίνεται μεταξὺ 0,3 - 2,5 μέτρα. Ἡ κεφαλὴ ἔχει σχῆμα ροπαλοῦ καὶ φέρει 4 ἀπομυζητικὰς θηλὰς ἀνευ ὀδόντων. Προγλωττίδας σχήματος σπόρου πέπονος μήκους 4 - 5 m.m. καὶ πλάτους 2 - 3 m.m. Ἐντὸς τῶν ὄριμων προγλωττίδων διακρίνεται καλῶς ὁ ὠσθύλαξ, ἡ μήτρα, ἣτις ἀπολήγει εἰς τὸν ἐκφορητικὸν πόρον, ὡς καὶ οἱ ὄρχεις 54 - 56 τὸν ἀριθμὸν κατὰ δακτύλιον.

Ὡὰ σχήματος ὠσειδοῦς διαστάσεων 40 - 60 × 35 - 43 μ. φέροντα δύο λεπτὰς μεμβράνας.

Ἡ προνυμφικὴ μορφή : *Tetrathyrium balleti* ἔχει σχῆμα μικροῦ σκώληκος λίαν ἐκτατοῦ καὶ συσταλοῦ, μήκους 2 - 3 ἐκ., ἐνίοτε ὅμως εἶναι κατὰ πολὺ μακρύτερος.

Ἡ κεφαλὴ στερεῖται ρύγχους, φέρει δὲ 4 ἀπομυζητικὰς θηλάς. Αἱ γνώσεις ὅσον ἀφορᾷ τὸν βιολογικὸν κύκλον τοῦ παρασίτου εἶναι ἀνεπαρκεῖς. Προνυμφικαὶ μορφαὶ χορηγοῦμεναι εἰς κύνας καὶ γαλαῖς δίδουν εἰς τὸ ἔντερον τούτων ὄριμον σκώληκα (Neumann).

Ἐὰν ὄριμον σκώληκος ἐν τούτοις χορηγοῦμεναι εἰς τὰ αὐτὰ ζῶα δὲν προκαλοῦν μόλυνσιν. Ὑφίσταται συνεπῶς ἐνδιάμεσός τις ἢ περισσότεροι ξενισταί, οἵτινες παραμένουν ἀγνωστοί.

Ὁ ὄριμος σκώληξ ἐντοπίζεται εἰς τὸ ἔντερον τῆς γαλῆς, τοῦ κυνὸς ὡς καὶ ἐτέρων σαρχοφάγων ζώων. Ἡ προνύμφη ἀνευρίσκεται ἐλευθέρη ἢ ἐγκυστομένη εἰς τὴν περιτοναϊκὴν κοιλότητα, σπανιώτερον δὲ εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ ὑπεξοκῶτος. Ἐνίοτε ἀνευρίσκεται προσκεκολλημένη εἰς τὸ ἥπαρ.

Ἡμέτερα περιστατικά : 1ον) Τὸ πρῶτον περιστατικὸν ἀφορᾷ τὴν προνυμφικὴν μορφήν *Tetrathyridium bailleti* ἀνευρεθεῖσαν τὴν 18 Φεβρουαρίου 1959, ἐπὶ γαλῆς γενεᾶς ἀκαθορίστου, γένους θηλυκοῦ, ἡλικίας περίπου 3 ἐτῶν, ἰδιοκτησίας Ἀμερικανοῦ ἱατροῦ G. M. γεννηθείσης καὶ παραμεινάσης καθ' ὅλην τὴν ζωὴν τῆς ἐν Ἑλλάδι. Τὸ ἱστορικὸν ἀναφέρει ὅτι, τὸ πρῶτον 10ήμερον τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1958 ἡ γαλῆ παρουσίασεν οἴστρον. Δύο ἑβδομάδας ἀργότερον, ὁ ἰδιοκτῆτης παρετήρησεν αὐξῆσιν τοῦ ὄγκου τῆς κοιλίας, ἣτις ἀπεδόθη εἰς πιθανὴν κύσιν. Κατὰ τὰς ἀρχὰς Φεβρουαρίου 1959 ἡ γαλῆ παρουσίασεν ἐκ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων βλεννοματηρὸν ἔκκριμα. Εἰς τὰς 18 Φεβρουαρίου τέλος προσεκομίσθη καὶ ἐξητάσθη διὰ πρῶτην φορὰν ὑφ' ἡμῶν. Ἡ γενικὴ κατάστασις τοῦ ζώου ἦτο μετρίως καλή. Ἡ διὰ τῆς ψηλαφήσεως ἐξέτασις τῆς κοιλίας ἀπέβη ἀρνητικὴ ὡς πρὸς τὴν πιθανότητα κύσεως, ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ λόγῳ τοῦ ἐλαφροῦ ἔκκριματος ἐκ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων ἀπεφασίσθη ἡ στειρώσις δι' ὑστερεκτομῆς, τὴν ἐπομένην. Κατὰ τὴν διάνοξιν τῆς κοιλίας διεπιστώθη ἡ ὑπαρξίς σημαντικοῦ ἀριθμοῦ σκωλήκων μεγέθους 3 - 4 ἐκ. ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν ἦσαν ἐλεύθεροι εἰς τὴν περιτοναϊκὴν κοιλότητα, ἄλλοι δὲ προσκεκολλημένοι εἰς τὸ μεσεντέριον καὶ τὸ ἥπαρ.

Ἀπεσπάσθησαν 20 περίπου σκωλήκων ἵνα χαρακτηρισθῶσι παρασιτολογικῶς, μετὰ ταῦτα δὲ ἐγένετο ἡ συρραφὴ τοῦ τραύματος ἐγκαταλειφθείσης τῆς ὑστερεκτομῆς, προκειμένου ὅπως ἀποφασίσῃ ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ζώου περὶ τῆς τύχης του μετὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῶν ὡς ἄνω σκωλήκων. Μετὰ διήμερον ἀπεφασίσθη ἡ θυσία τοῦ ζώου. Κατὰ τὴν νεκροτομήν δὲν ἀνευρέθησαν ἀλλαχοῦ παράσιτα πλὴν τῆς ὡς ἄνω ἐντοπίσεως.

Οἱ σκωλήκες ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἀνήκοντες εἰς τὴν προνυμφικὴν μορφήν τοῦ *M. lineatus* : T. bailleti. Ὁ χαρακτηρισμὸς τούτων ἐπεβεβαιώθη ἀπὸ τὸν καθηγητὴν Α. Πανέτσον τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσα-

λονίκης, ὡς καὶ ἀπὸ τὸν καθηγητὴν T. Guillon τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς τοῦ Alfort.

2ον) Τὸ δεύτερον περιστατικὸν ἀφορᾷ τὸν ὄριμον σκόληκα ὅστις παρετηρήθη ἐπὶ κυνὸς γενεᾶς Fox terrier, ἄρρενος, 7 ἔτων, ἰδιοκτησίας Γ.Ο.

Τὸ ἱστορικὸν ἀναφέρει κλινικὰς ἐκδηλώσεις ταινιασῆος ἀπὸ τριετίας καὶ πλέον. Κύων νευρωτικός, ὑπερευαίσθητος, παρουσιάζων ἐπ' ἐσχάτων καὶ ἐκ διαλειμμάτων νευρικὰς κρίσεις συνισταμένας εἰς σπασμούς καὶ εἰς καταληπτικὰς ἐκδηλώσεις.

Ἐναφέρεται ἐπίσης ὅτι, εἰς τὰ κόπρανα ἀνευρίσκονται σταθερῶς σωματίδια χρώματος λευκοποῦ καὶ ὠσειδῆ, μεγέθους σησαμίου, τῶν ὁποίων ἡ φύσις δὲν εἶχεν καθορισθῆ κατὰ τὸ παρελθὸν καθ' ὅσον αἱ ἀλλεπάλληλοι ἐξετάσεις κοπράνων δι' ἐντερικὰ παράσιτα ἀπέβησαν ἀρνητικά. Αἱ θεραπευτικαὶ ἐπεμβάσεις διὰ διαφόρων ἀντιταινιακῶν σκευασμάτων (Tebaban «Wellcome», arecoline) προκαλοῦν προσωρινὴν αὔξησιν τῆς ἀποβολῆς τῶν ὡς ἄνω σωματιδίων, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀποβολὴν ὀλοκλήρου τινὸς παρασίτου.

Τὴν 25 Μαρτίου 1961 ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ θεράποντος Κτηνιάτρου (*) κόπρανα μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως ἐρευνηθῆ καὶ καθορισθῆ ἡ φύσις τῶν ὡς ἄνω σωματιδίων. Ἡ μικροσκοπήσις ἀπέδειξεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ προγλωττίδων τοῦ κεστώδους σκόληκος *M. lineatus*. Ἐφ' ἐκάστης προγλωττίδος διεκρίνετο εὐκρινῶς ἡ ὠοθήκη, πλήρης ὠρίμων καὶ χαρακτηριστικῶν τοῦ εἴδους ὠῶν, ἡ μήτρα, ὁ ἐκφορητικός πόρος εὐρισκόμενος εἰς τὸ μέσον τῆς προγλωττίδος ὡς καὶ οἱ ὄρχεις. Ἡ σύνθλιψις τῆς προγλωττίδος μεταξὺ ἀντικειμενοφόρου πλακῶς καὶ καλυπτρίδος προεκάλει τὴν ἀποβολὴν ἐκ τοῦ ὠοθύλακος μεγάλου ἀριθμοῦ ὠῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων εὐκρινῶς διεκρίνοντο διὰ μεγαλυτέρας μεγενθύσεως τὰ ζῶντα ἔμβρυα.

Μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς παρούσης μελέτης πρὸς δημοσίευσιν, οὐδὲν ἐπετεύχθη θεραπευτικῶς.

B I B Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

- 1) Railliet, A., (1895): *Traité de zoologie med. et agricole*, Paris.
- 2) Neveu - Lemaire, M. (1936): *Traité d'Helminthologie Medicale et Veterinaire*, Paris.
- 3) Chandler, A. (1952): *Introduction to Parasitology*, New York.
- 4) Mönning, H.O., (1949): *Veterinary Helminthology and Entomology*, Baltimore.

(*) Τὸ ἀνωτέρω περιστατικὸν ἀπεστάλη πρὸς ἐρευναν ὑπὸ τοῦ συναδέλφου κ. Θ. Φελοῦκη.

R E S U M É**M. LINEATUS ET T. BAILLETI CHEZ DEUX CARNIVORES DOMESTIQUES**

P a r

A. G. VELTSOS, E. CRIMBITHIS, G. CLARCK

M. lineatus et T. bailleti ont été rencontrés pour la première fois en Grèce. Le premier a été trouvé dans l'intestin d'un chien et le second dans la cavité péritoneale d'un chat, certains étaient libres autres attachés au mésentère et au foie.

**ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΛΥΟΜΕΝΩΝ
ΥΠΟ ΤΩΝ ΑΝΑΕΡΟΒΙΩΝ ΟΣΜΩΝ (*)**

Υ π ό

Α. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ και C. BILLY

Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἐρεῦνης τῶν ὑπὸ τῶν ἀναεροβίων ἀπελευθερουμένων ἀερίων, καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς πραγματοποιηθείσης ἤδη ἐρεῦνης ἐπὶ τῶν κλωστηριδίων : *Inflabilis lacustris* (Prénot et Sarraf) καὶ *Clostridium corallinum* (Billy et Prénot) ἠσχολήθημεν καὶ ἡμεῖς μὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ *clostridium histolyticum*.

Τυγχάνει γενικῶς παραδεδεγμένον ὅτι τὸ *Cl. histolyticum* (Weinberg καὶ Seguin) εἶναι ὑπεύθυνον οἰδήματος καὶ προκαλεῖ ἀποκόλλησιν καὶ λύσιν τῶν ἰσθῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἰνδοχοίρου ἡ γάγγραινα ἀπολίγει εἰς θάνατον ἐντὸς μιᾶς ἢ δύο ἡμερῶν, συνεπείᾳ μολύσεως.

Συγκρίνοντες καλλιέργειας τοῦ ἐν λόγῳ μικροβίου μετ' ἄλλων κλωστηριδίων, γενικῶς δυσόσμων, παρατηροῦμεν ὅτι ἐκεῖναι τοῦ *histolyticum* ἦσαν πολὺ ὀλιγώτερον δύσοσμοι τῶν ἄλλων κλωστηριδίων.

Ἡθελήσαμεν νὰ ἐρευνήσωμεν ἐὰν ἡ ιδιότης αὕτῃ τοῦ *Cl. histolyticum*

*) Ἐργασία λαβοῦσα χώραν εἰς τὸ Institut Pasteur τῶν Παρισίων, τμήμα ἀναεροβίων, καὶ δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ «Annales de l'Institut Pasteur» Tome 101, p.p. 136 - 138.